

za celo leto naprej	K 95
za pol leta	" " 50
za četrto leto	" " 26
za mesec	" " 9

Jugoslavija

Oglasi se računajo po porabi
računalniškega procesorja in si-
cer 1. a. rok ter 45 mm
širok. Poraba za enkrat
40 vin., enkrat popust.

Vpražnjena glede inseratov 1. dr. se naj priloži s odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

(Dalje prth.)

Iz krogov naših umetnikov vem, da so bili mnogi izmed njih pri dosedanjih pravnih razmerah silno izkoriščani, da je ob njihovem delu založnik ali pa oni, ki je samo v komisiji n. pr. knjigo prodajal, da še celo stavec, ki je njihovo knjigo stavil, neprimerno več zaslužil, kakor avtorstvaritelj sam.

Zadnja avstrijska novela občega državlanskega zakonika je prinesla nekaj malega novih določb, ki pomenijo nekako malo zaščito avtorjev.

Toda to je še vedno premalo.

Gotovo nikjer drugje ni toliko gospodarske neizkušenosti in lahkomiselnosti, kakor v krogih umetnikov.

Iskati bo torej treba vseh mogočih novih kavitel, da se prepreči izkoriščanje umetniških proizvodov in njihovih avtorjev. —

Kako se bodo našle primerne oblike to je stvar zakonodajne tehnike.

Opozarjati pa bi hotel že sedaj na neko principijelno vprašanje. —

Dosedaj je avtorsko pravo ščitilo umetniške proizvode in avtorje le iz nekega zasebnopravnega stališča. Treba pa je poudariti, da umetniških proizvodov ni smeti gledati s stališča, kot da je njihova pravna usoda samo stvar avtorja in njegovih pravnih naslednikov.

Nasprotno! Vsako umetniško delo projicirano v realnost, postane kamen v stavbi narodove duševne kulture, sila, ki pušča v duševnem narodovem življenju svoje kroge in katere narod v svojem duševnem razvoju ne more več pogrešati.

Vsako umetniško delo narodovega umetnika je torej v smislu narodova in zato javna zadeva.

To naziranje, če si ga osvoji zakonodajalec, mora imeti za posledico dalekosežne izpremembe v avtorskem pravu. In ne samo v tem pravu! —

Z ozirom na odločilni pomen avtorskega prava za naš kulturni razvoj je pač dolžnost celega našega zastopništva v narodnem predstavništvu, zvezana s težko odgovornostjo, da pazijo na to, da avtorsko pravo ne postane preje zakon za celo državo, predno niso njegovega načrta temeljito premotrili prizadeti umetniški krogi.

Jugoslavija.

Ministrska kriza.

Min. predsednik podal regentu ostavko.

Belgrad, 2. avgusta. Včeraj popoldne ob 13. je ministrski predsednik Protić podal prestolonasledniku demisijo kabineta. Regent je sprejel v avdijenci tudi ostale ministre. Ob 17. popoldne je sporočil ministrski predsednik predsedniku narodnega predstavništva, da je vlada v demisiji. Danes bo regent pozval k sebi tudi predsednika narodnega predstavništva dr. Dražo Pavlovića. Danes se skuša dognati stališče neodvisnih radikalcev in skupino dr. Korosca. Od izjav teh dveh skupin za ali proti koalicijski vladi je odvisna rešitev krize. Kakor poročajo, sta obedve skupini za koalicijsko vlado. Kriza je zelo težka in ne bo še rešena v nekoliko dneh.

Ldu. Belgrad, 1. avgusta. Zaradi ministrske krize je dospelo semkaj mnogo poslancev iz vse dežele.

Srbske čete zasedle novo demarkacijsko črto v Banatu.

Veliki Bečkerek, 1. avgusta. Srbske čete so izpraznile one dele Banata, ki pripadajo vsled sklepa teritorialne komisije pod Romunijo. Odšle so na novo demarkacijsko črto, ki velja kot začasna meja med Jugoslavijo in Romunijo. (Ldu.)

Poštni uradniki oproščeni vojaške službe.

Belgrad, 2. avgusta. Vsi poštni in brzojavni uradniki bodo oproščeni od poziva v vojno službo. (Ldu.)

Brezplačna razdelitev moke v Črni gori.

Belgrad, 2. avgusta. Iz Črne gore poročajo, da je bilo med prebivalstvo brezplačno razdeljenih 1 milijon kilogramov moke. (Ldu.)

Veliko ogorčenje v Srbiji radi izpraznitve Temešvara.

Veliki Bečkerek, 1. avgusta. Vsled evakuacije Temešvara in dela Banata je ogorčenje med srbskim narodom ogromno. Iz srbskih mest, iz okolice Temešvara in drugod je odšla skoro celokupna srbska inteligenca v strahu pred Romuni, ki so pretili z najhujšimi grožnjami srbski inteligenci. Ako se ne ukrenejo potrebni koraki, da se vrnejo vsaj duhovniki in učitelji na svoja mesta, ali pa da jih zamenjajo drugi, preti nevarnost, da bodo dotične občine prisiljene, da sprejmejo rumunske duhovnike ter se bodo v najkrajšem času porumunile. Potrebna je nujna pomoč. (Ldu.)

Državna železnica SHS.

LDU. Belgrad, 1. avgusta. Minister za promet je odredil, da bodo poslej vse železniške lokomotive in vagoni imeli za napis nastopne črke: D. Ž. SHS. (Državna železnica SHS).

Bolgari vračajo roparski plen.

LDU. Belgrad, 1. avgusta. Te dni je prišlo iz Bolgarskega 64 lokomotiv in 1150 vagonov, ki so jih Bolgari leta 1915 po roparskem napadu uplenili. Vagone bodo uporabljali na progi Smederevo-Niš-Solun.

Mirovna konferenca.

Bolgarske nade.

LDU. Nauen, 1. avgusta. (Brezlično.) Bolgarska mirovna delegacija je izročila mirovni konferenci svojo prvo noto glede macedonskega vprašanja, Dobrudže in Tracije. Bolgarska je mnenja, da se ji po Wilsonovem programu te province ne smejo odtrgati.

Lyon, 2. avgusta. (Brezlično.) V četrtkovni seji vrhovnega sveta alirancev je Tardieu, načelnik teritorialne komisije, poročal o vprašanju bolgarskih mej. Izjavil je, da se popolnoma strinja z stališčem Grkov, in zahteval v imenu komisije, kateri predseduje, da se prisodi Tracija Grški. Ameriški zastopnik White je ugovar-

jal, da Grki v omenjeni pokrajini ne tvorijo absolutne večine prebivalstva in da bi rešitev, kakoršno predlaga Tardieu, odvzela Bolgariji izhodišče na Egejsko morje. O obeh naziranjih se je dolga razpravljalo; sklenili niso ničesar končnoveljavnega, marveč so odgodili razpravo na petek. (Ldu.)

Politični pregled.

p Odstop ameriškega poslanca v Rimu. Kakor poroča »Echo de Paris« iz Washingtona, je ameriški poslanik v Rimu, Nelson Page odstopil. Kot vzrok odstopa se navaja, da se je preveč izpostavil za zahtevo Italijanov glede Reke.

p Zahodno-ogrski nemški komitati za samostojnost. »Tribuna« prinaša nastopno vesti iz Zeneve: Zastopniki zahodno-ogrskih nemških komitativ, ki so priznani nemški Avstriji, so se obrnili na čehoslovaško republiko s prošnjo za pomoč pri ustanovitvi samostojne države, ki bi se postavila pod varstvo Nemške Avstrije ali pa zveze narodov. Čehi so zaprosili mirovno konferenco za pooblastilo da smejo odposlati v te komitate svojo komisijo.

p Pravoslavni duhovniki odstavili svojega škofa. Zadnje dni so imeli pravoslavni svečeniki v Dalmaciji zborovanje, s katerega so poslali svojemu vladiki Brankoviću, ki je v času vojne z dejanji pokazal svoje avstrofilske mišljenja, pismo sledeče vsebine: »V imenu celokupnega duhovništva dalmatinske eparhije Vam sporočamo, da je za nas izginila Avstrija pa tudi oni njeni škofje, kateri so s svojim delovanjem med vojno dokazali, da niso postavljeni za to, da nam dvigajo cerkev, marveč da jo rušijo. Takim škofom, pa tudi Vam, prevzvišeni, sporočamo po soglasnem zaključku današnje naše skupščine: Potuj vladika, ne brigaj se za samostan.«

p Akšamovič — škofijski kandidat bivše cesarice Zite. V osješkem »Jugu« je priobčil neki duhovnik zanesljive informacije o novoimenovanemu djakovskem škofu. Akšamovič je predlagal za škofa dunajski papežev nuncij, na katerega je imela Zita velik vpliv.

p Krščanski socijalci priredijo 2. septembra zlet v Zagreb, kamor pride tudi minister za socijalno politiko in statu demissionis.

p Grško-bolgarska meja v Traciji je določena v korist Grške.

p Italijanske šikane. LDU. Belgrad, 2. avgusta. Pred nekaj dnevi so Italijani vstavili transporte judoslovanskih vojakov in državljanov, ki so internirani v Italiji. Podvzeti so koraki, da se transporti nadaljujejo.

p Nova nemška ustava. LDU. Nauen, 1. avgusta. (Brezlično.) Ker je nova nemška ustava na demokratični podlagi stopila v veljavo in je s tem začela nova doba političnega življenja na Nemškem, so bila javna poslopja v Berlinu 1. avgusta večinoma že okrašena z novimi državnimi barvami črno-rdeče-zlato. Na drugih poslopijih so visele državne službene zastave ali v pruskih barvah črno-belo. Dosedanje harve črna-bela-rdeča so z uradnih poslopij že popolnoma izginile.

p Proti pangermanizmu. LDU. Temešvar, 1. avgusta. Francoska cenzura je prepovedala v Temešvaru naslov pangermanskega lista »Deutsche Wacht«.

p Muslimani v Dobrudži za Rumunijo. LDU. Bukarešta 1. avgusta. Agencija Dacia javlja, da je iz Dobrudže došla delegacija muslimanov, ki je predložila rumunskemu ministrskemu predsedniku spomenico, v kateri se zahteva, da v nobenem slučaju ne pripadejo nazaj pod Bolgarsko, temveč da ostanejo pod veliko Romunijo.

p Hindenburg vodja nemških nacionalcev. LDU. Berlin, 2. avg. (DunkU.) »Lokalanzeiger« poroča: Hindenburg se bo po poročilu pruskega poslanca Klingemanna po svojem vstopu v meščansko življenje pridružil nemškonacionalni ljudski stranki in prevzel v njej vodilno vlogo.

Pokrajinske vesti.

kr Velika vrtna veselica na Jesenicah obeta prav veselo zabavo. Predpriprave marljivo vrši jeseniški Sokol, narodni železničarji in prijatelji ZJZ. V nedeljo vsi na Jesenice! Odhod iz Ljubljane gl. kolodvor ob 11⁵⁴.

kr Društvo obrtnikov in obrtna zadruga v Kranju se ob priliki svoje veselice in obrtniškega zborovanja dne 20. julija t. l. najprisrčneje zahvaljuje vsem velecnj. darovalcem dobitkov, tort in denarnih prispevkov. Dalje visokorodnemu okr. glavarju g. Fr. Žitniku za njegov prijazen obisk in zelo primeren nagovor na obrtniškem zborovanju. Vsem gospem in gospodičnam ter darovalcem lesa in drugih potrebščin in vsem someščanom, ki so tem potom razobesili zastave. Končno vsem domačim in zunanjim udeležencem ter obrtnim društvom, ki so posetili naš prvi obrtni dan in s tem pripomogli do sijajnega uspeha. Odbor.

kr Vrhnika. Kakor že znanosno vrhniškega župana Tršarja zaprli. Sedaj pa poslušajte, kaj je vse pri nas mogoče! Županov namestnik je Nemec Mayer. Komentarja ni treba.

kr Vrhnika. Da je bil sprejem srbskih dijakov na Vrhniki tako sijajen in je nesla vsa mladina najlepše spomine v bratsko Srbijo, je zahvaliti predvsem naklonjenosti in darežljivosti Vrhnčanov in okolice, dalje pa »odbora za pogostitev srbskih dijakov«, katerega duša sta bila dr. Šabec in gdč. Tinica Verbičeva in jima bodi izrečena tem potom priznanje in zahvala. Blagajničarka gdč. Tinica Verbičeva je izročila danes preostanek v znesku 1570 K odboru za Cankarjev spomenik na Vrhniki. Skupna vsota za spomenik našega velikega pisatelja znaša sedaj 4460 K, ki je pa seveda še veliko premajhna, da bi se začelo z zgradbo spomenika. Prosimo vse poštvalne in zavedne Jugoslovane in častilce našega Ivana Cankarja, da sodelujejo še nadalje z vso vneto za ta vzvišen namen, se spominjajo vedno v veliki hvaležnosti njega, ki je bil največji med velikimi in pošiljajo prispevke na odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniki. Jakob Hočevar, predsednik, Lovro Rogelj, blagajnik.

kr Iz Kočevja. Poverjeništvu za uk in bogočastje gotovo ni znano, da bivši šolski vodja v Kočevju ne dela že od 15. februarja t. l. nobene službe, kljub temu pa ima vse doklade kot šolski vodja, vse draginske doklade in prosto stanovanje v šoli. Mož je eden največjih hujšakačev v Kočevju in kot tak gotovo ne spada v šolsko poslopje, med tem ko se šolski vodja slovenske šole ne more preseliti v Kočevje, ker ne more dobiti stanovanja. Nerazumljivo nam je tudi, zakaj mora gdč. Reven hoditi že deset let v Staro cerkev podučevati, medtem ko nemčurji sedijo lepo na svojih mestih v Kočevju. Gotovo se je že tudi naveličala hoditi stradati v Staro cerkev, kjer ne more niti najpotrebnejše hrane dobiti ter bi jih tudi teknilo kosilo doma pri stariših. Sploh bi bilo potrebno, da se šolstvo v kočevskem okraju temeljito preuredi. Nastavile naj bi se kolikor mogoče slovenske učne moči, ker le na ta način bi se polagoma izgubil germanski duh iz naših Kočevcev ter bi se vzgojili zvesti državljani. Germanski duh v Kočevju širijo največ nemški učitelji, ki niso zmožni slovenskega jezika in zasledujejo s tem le lastne interese.

kr Telovadno društvo Sokol v Brežicah priredi ob priliki svoje 15. letnice dne 10. avgusta t. l. javno telovadbo in vrtno veselico v Narodnem domu v Brežicah. Sosedna društva se naprošajo, da upoštevajo to prireditev. Bratska društva in sosedna narodna društva, kakor tudi posameznike vabimo k obilni udeležbi. Pripomnimo, da se bo to pot vršila v Brežicah sokolska slavnost brez orožnikov in brez vojaških asistenc! Zdravo!

kr Celje. Imena tukajšnjih vojašnic so se prekrstila: Vojašnica poleg Narodnega doma v vojašnico kralja

Kakšen mir je hotela „zmagovita“ Nemčija?

„Arbeiter Zeitung“ razmotriva v v uvodniku mirovna pogajanja centralnih sil meseca septembra 1917 na podlagi sedaj objavljenih dokumentov in pravi:

Mir Brest-Litovski, mir bukareški, kjer se je izdivjal nemški imperializem, smo že spoznali, sedaj pa so nam znani tudi naklepi, katere je nameraval izvesti proti Belgiji. Roko na srce — kdo bo po teh odkritjih mogel trditi, da je mir verzajski bolj nasilen, kakor namere nemškega imperializma?

Ob tem se ne more pozabiti, da je ententa resnično in pošteno zmagala in da je imela opraviti potem s poraženim nasprotnikom, dočim jeseni 1917 Nemci sicer niso bili premagani, vendar pa niso zmagali in so bili še jako daleč od zmage.

Kaj bi zahtevala Hindenburg in Ludendorff, ako bi bila resnično zmagala, ako bi bila v tem položaju, v katerem se nahaja sedaj ententa proti Nemčiji. V tem primeru bi bila gotovo hotela anektirati vso Evropo. — Ali je torej čudno, da se je po vsem svetu vgnezdilo nepremagljivo nezaupanje proti Nemčiji? Nemška diplomacija cesarstva je nalagala svet, ali je čudno, da obrača svet svojo jezo proti vsemu nemškemu narodu?

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravnništvo, zapišite zadal na odrezku namen pošiljatelj, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Petra I., domobranska pa v Aleksandrovo vojašnico

kr Iz Maribora. Tukajšnji slovenski stavbenik in tesarski mojster g. Špes, ki je bil vedno navdušen narodnjak, se hoče preseliti iz Maribora. „Narodni dom“, ki ga je nekdanji popravil on, popravi Nemec Misera, ki izvršuje tudi popravila pri magistratu. Navdušenim Slovencem, Kirbišu, Kiffmannu in Vlahoviču ter Kobiju opravi stavbinska dela Nemec Friedinger. Vi hočete, da bi Slovenec začetnik konkuriral s kapitalistom Nemcem? Postavite ga najprej na trdne noge. Sramotno in žalostno, če se izseli odtod edini slovenski stavbenik in sicer prisiljen radi pomanjkanja dela.

kr Razpis glavne tobačne trafike v Mariboru. Razpisana je glavna tobačna trafika v Mariboru, Marljina ulica 10. Tozadevne ponudbe je vložiti do dne 20. avgusta 1919. Natančnejši pogoji in podatki so razvidni na mariborskem okrajnem finančnem ravnanstvu, ali pri vodstvu preglednega okraja finančne straže v Mariboru.

kr Vojni ujetniki iz Italije. V sredo 30. t. m. je prišel v Maribor večji transport bivših avstrijskih častnikov, ki so bili v Italiji ujeti. Večina njih se je po kratkem odmoru odpeljala naprej v Zagreb.

kr Šostanj. V nedeljo smo imeli redek užitek. Tukajšnja šolska mladina je pod vodstvom učiteljstva uprizorila spevoigro „Potovanje po domovini“ in dve ljubki mladinski igri. Na točnem proizvajanju vsakega pevškega komada si lahko predstavljamo trud in marljivost pevcev kakor tudi pevovedje. Dvorana je bila napolnjena in občinstvo se je o prireditvi izražalo zelo pohvalno. Svoj namen so prireditelji vsestransko dosegli. Čisti dohodek je namenjen za šolsko knjižnico in druge šolske potrebščine revnim učencem. Tembolj se moramo čuditi prispevku, ki ga je „velikodušno“ naklonila večkratna milijonska tvrdka Nemca Woschnagga v znesku 5 K (beri pet kron). Občani, delavci in starši prizadetih otrok! Ta gospoda se blagovoli z vas in vaših čustev briti norce. Prišel bode dan plačila.

kr Polzela v Savinjski dolini. Preteklo nedeljo se je vršil ustanovni občni zbor tukajšne Ciril-Methodove podružnice, katera je med časom vojske ukinita svoje delovanje. Ob tej priliki se je sklenilo, prirediti dne 17. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico na griču starega grada. Opozorjamo na vsa narodna sosedna društva, da se blagovolijo ozirati na to prireditev in po možnosti pripomoči k obilni udeležbi. Natančnejši spored se bode po časopisih in letakih pravočasno objavil.

kr Radgona. V torek 5. t. m. bo za Radgono velik praznik: prvič v naši zgodovini se bo zgodilo, da bomo poslušali raz desk mestnega gledališča slovensko besedo. Obiskali nas bodo člani slov. narodnega gledališča v Ljubljani in igrali pod vodstvom režiserja Bratine sijajno Strindbergovo tragikomedijo „Upnik“ in veselo Čehovo grotesko „Medved“. Obe igri sta imeli doslej povsod popoln uspeh in vzbudili splošno zanimanje. Ne zamudimo redke prilike in pokažimo z mnogobrojnimi posetom, da znamo ceniti poživljalnost slovenskih igralcev.

kr Za en milijon zlatnikov je zaplenila naša finančna straža v Spilju zaplenila dva židovska tihotapca iz bavovine. Cekini so različnih držav in tehtajo skupno 17 kilogramov. Oba tihotapca so zaprli, zlatnike pa izročili davčnemu oddelku okrajnega glavarstva v Mariboru.

Naše podružnice.

Uljudno naznanjamo, da se nahajajo naše podružnice:

V Celju, upravnik g. Janko Bovha, v Ptuj, upravnik g. Josip Gaiser, v Mariboru, uprav. g. Gustav Strniša, v Novem mestu, upr. g. Josip Junc, ki so upravičeni sprejemati naročnino in oglaševati za nas.

Upravištvo „Jugoslavije“ v Ljubljani.

Dnevne vesti.

dn Promovirana sta dne 11. julija na dunajskem vseučilišču za doktorja filozofije gosp. Ljudevit Kušar in gđč. Milena Perušek.

dn Godba in pevski zbor ZJŽ. uljudno vabi na čimvečjo udeležbo današnjega izleta in veselice na Jesenicah. Odhod iz Ljubljane glavni kolodvor danes ob 11 uri 54 minut dop.

dn Nove visoke šole na Češkoslovaškem. Zakonitim potom se bodo prihodnje šolsko leto otvorile nastopne visoke šole: Na Masarykovem vseučilišču v Brnu prvi in tretji letnik juridične fakultete ter prvi in drugi letnik medicinske fakultete; dalje vsi štirje letniki veterinarske visoke šole v Brnu, ter tretji, četrti in peti letnik medicinske fakultete češkoslovaškega državnega vseučilišča v Bratislavi in evangelijska teološka fakulteta v Pragi. Tudi se bo ukrenilo vse potrebno za ustanovitev trgovske visoke šole v Pragi in poljedelske visoke šole v Brnu, kakor hitro bo sklep narodne skupščine dobil pravomočnost.

dn Povratek invalidov. V Belgrad se je vrnilo večje število srbskih invalidov iz Francoske.

dn Zavetišče in šola za slepce. Mednarodna komisija za pomoč vojnim oškodovancem je otvorila v Zemunu zavetišče za slepce.

dn Prva promocija Srbov in Slovencev na zagrebški univerzi. Dne 29. m. m. se je vršila na zagrebškem vseučilišču prva promocija srbskih in slovenskih magistratov farmacije.

dn Državna zastava in svečanosti. Ministrski svet je izdal naredbo, da se mora ob svečanostih na vseh javnih državnih poslopih, kjer imajo svoje sedeže civilne in vojaške oblasti, izobesiti izključno le državna modrobela-rdeča zastava. Ta naredba velja za celo kraljestvo.

dn Ureditev lekarniškega vprašanja. Iz Beograda se poroča, da je začela strokovna komisija izdelovati zakonske osnove o ureditvi lekarniškega in drogerijskega vprašanja.

dn Proti izdajicam in denuncijantom. Odbor za kaznovanje izdajic in denuncijantov za časa okupacije Srbije je ustanovil po vseh višjih krajih Srbije posebne pododbore, ki bodo delovali po direktni glavnega odbora v Beogradu.

dn Roparske čete ob črnogorsko-hercegovinski meji. Sarajevska divizijska oblast je poslala na črnogorsko mejo veliko število vojaštva in orožnikov, da polovijo roparske bande, ki kradejo in pustošijo ob meji nekdanje črnogorske kraljevine.

dn Ustreljen duhovnik. V nekem kraju v Kalabriji, v južni Italiji, je brat umirajoče sestre, katero je izpovedoval domači duhovnik, zahrbtno ustrelil duhovnika, ki je bil na mestu mrtev. Vzrok umora je še neznan.

dn Ustanove za revne dijake. V ministrstvu za prosveto se razmotriva vprašanje glede ustanov za revne dijake in način, kako se bodo letos podelile. V to svrhu bo ministrstvo za prosveto zahtevalo potrebne kredite od finančnega ministrstva. Za to se bo imenovala posebna komisija.

dn Nemška nesramnost. Kakor nam poročajo iz Gradca je nemško-avstrijska vlada zaplenila imetje »Podpornega društva za slovenske visokošolce« v Gradcu. Podporni fond se je nahajal že nad 20 let v rokah akademčnega senata graškega vseučilišča. Pozivamo našo vlado, da takoj ukrene vse potrebne korake in eventuelno z represalijami izsili takojšnjo vrnitev premoženja, ki je namenjeno v podporo naših revnih visokošolcev.

dn Tri gospodične, ena v žalni obleki, ena v karirasti površni jopici in ena v drap obleki, so se vozile v sredo, dne 30. julija, popoldne z vlakom, iz Ljubljane ob 5.55 m. in v Litiji izstopile. Ona, katera izmed teh treh je pomotoma vzela v kupeju en napačni zavitek, se vljudno prosi, da istega precej odpošlje na naslov A. Savnik, Kranj.

dn Nove draginjske doklade za učitelje ljudskih in meščanskih šol. Po naredbi ministrskega sveta z

dne 28. junija 1919 se odmerijo in nakažejo draginjske doklade, kakor hitro dospejo poročila šolskih vodstev oziroma vpokojencev in učiteljskih vdov o stanju družine posameznih učiteljev. Zato bo višji šolski svet pozval šolska vodstva in upokojence ter vdove učiteljev, da nemudoma predložijo poročila s potrebnimi podatki. Šolska vodstva in učitelji se opozarjajo na poziv, ki izide v prihodnjih dneh v slovenskih dnevnikih.

dn Visokošolci, strokovne učiteljice za gospodinjstvo, šivanje, glasbo (glasovir), in moderne jezike se opozarjajo na razpis ptujskega mestnega urada v Uradnem listu št. 120, str. 426.

dn Odborova seja Narodne Galerije se vrši v torek 5. avgusta ob pol šestih v posvetovalnici magistrata. Odborniki se prosijo, da se seje zanesljivo udeležijo.

dn Abiturijenti in visokošolci, ki nimajo sredstev za visokošolski študij, se opozarjajo na razpis ptujskega mestnega urada v Uradnem listu št. 120, stran 426. Kot prefekti v dijaškem domu lahko tisti čas, ko so dijaki v šoli, porabijo za svoje študije.

dn Poštna zveza med Francijo in Nemčijo je zopet vzpostavljena.

dn Promocija na zagrebški univerzi. V torek sta bila na zagrebški SHS univerzi promovirana gosp. Stanko Bergant in Dragotin Wilfan. Sta to prva Slovenca, ki sta bila promovirana na zagrebški univerzi.

dn Akadem. ferijalno društvo „Prosveta“ je bilo leta 1914 potom avstrijske policijske odredbe ukinjeno in je bilo delovanje tega društva med vojno nemogoče. Prosimo vse tvariše akademike, ki hočejo sodelovati pri „Prosveti“, da se sestanejo v torek dne 5. avgusta ob 10. uri zjutraj v prostorih „Prosvete“ v Ljubljani, Mestni Dom, I. nadst., desni trakt.

Predsedništvo „Prosvete“.

dn Ustanove dežele Kranjske. Poverjenik za socialno skrb se pooblašča, da sporazumno s komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave prevzame vse ustanove dežele Kranjske, ki spadajo v delokrog poverjeništvu za socialno skrb. Poleg tega se pooblašča poverjenik za socialno skrb, da uredi v sporazumu s komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave upravo imenovanih ustanov in da stavi glede imenovanja za to upravo potrebnega uradništva celokupni deželni vladi tozadevne predloge.

dn V Sarajevu je pričel zadnji čas izhajati humorističen list „Osa“, katerega priporočamo vsem, ki se zanimajo za bosanske prilike in se hočejo na prijeten način priučiti srbohrvatskega jezika. Naroča se pri upravi v Sarajevu; cena posamezni stv. 1 krono; izide vsako drugo soboto.

dn Vsesokolski zlet v Pragi leta 1920. Prihodnje leto se vrši vsesokolski zlet zopet v Prago. Bo to prva velikanska manifestacija sokolstva v prosti državi. — Priprave so že v polnem tiru. Bratje, pripravljajmo se tudi mi, da bo naša udeležba na tem zletu častna in dostojna.

dn „Krajska industrijska družba“ in naša slavna vlada. „Slov. Narod“ poroča v št. 170, da so italijanski bogataši pokupili večino delnic „Krajske industrijske družbe“. To je na Gorenjskem itak že dolgo znano. Sklepa pa uredništvo to poročilo: „Pri tem bo pač imela tudi kaj besede naša vlada, ne samo delničarji“. Tudi to je pametna pripomba, h kateri pa moramo pripomniti sledeče: Ali pri „Narodu“ še danes ne vodo, da ima glavni ravnatelj „Kr. ind. družbe“ Nemec iz rajha in protestant g. Noot vso našo vlado v žepu? Ali ne vedo, da je delal pod naša prva vlada po cele tedne za poverjenika g. Remca, ki je prišel v vlado kakor abecedarček na vseučilišče? Seveda, g. Noot je o svoji stvari pač strokovnjak; a žalostno je, da sede pri nas na vladnih oz. so se usilili nanje ljudje, ki morajo zanje delati Nemci in protestanti! Ali ne vedo pri „Narodu“, da se je Nemec in protestant Noot zaporedoma vozil kot od-

poslanec naše vlade na Dunaj, bival tam kot zaupnik naše vlade po cele tedne?

dn Italijani cenzurirajo našo pošto iz inozemstva. Pisma in dopisnice, ki so oddane na Angleškem, Danskem in drugod za Jugoslavijo, pregleduje italijanska cenzura v Bologni. Kaj pravi k temu naš minister za pošto in bržjav?

dn „Telefon“. Zadnji čas se odvijajo v večjih krajih v Sloveniji javne telefonske govorilnice. Ali bi ne bil že čas, da bi poštno ravnateljstvo tudi na progi Ljubljana—Zagreb vpostavilo telefonske govorilnice in to zlasti na progi Novomesto—Samobor. Tukaj pridejo v poštev posebno ti-le večji kraji: Novo mesto, Št. Jernej, Kostanjevica, Cerklje, Brežice, Čatež, Jesenice. Takojšnja ustanovitev bi bila velikega pomena, ne samo za trgovce, ampak tudi za vse urade in orožniške postaje.

dn Konjska dirka v Zagrebu. Jezdni odsek Sokola v Zagrebu priredi dne 7. septembra t. l. pod pokroviteljstvom generala Bože Jankovića veliko konjsko dirko s sledečim sporedom: Dirka z zaprekami, skupni Stceples-chase, Stceples-chase francoskih častnikov, sokolski Stceples-chase, veliki Stceples-chase, častniški Stceples-chase in kmetska dirka. Za zmagovalce so razpisane visoke nagrade v gotovem denarju, poleg tega pa še častne nagrade. Rok za prijave poteče 25. avgusta in se imajo predati osebno ali telegrafično konj. majorju Ferdi Halla, Jezuitski trg, br. 4, kjer se debivajo tudi natančnejši podatki.

dn Zaključni izkaz zbirke za koroške begunce z dne 10. maja 1919. Osrednji zavarovalni oddelek Ljubljana: Zbirka uradništva K 720, uradnikov g. Adlerja K 2204, gosp. Mušiča K 76, uradnic gđč. Cotman K 548-20, gđč. Rozman K 108, gđč. Šibenik K 70. Podružnica Maribor (predstojnik g. Planinšek) K 5813. Okrajne poslovalnice: Krško (predstojnik g. Magdič Fr.) K 1639, Radovljica (predstojnik g. Lavrinec F.) K 3047, Kamnik (predstojnik g. Kostanjevec J.) K 694, Litija (predstojnik g. Nefat M.) K 462. Skupaj K 15.381-20. Od zgoraj navedene, po inicijativi gosp. urad. vodja Zvonko Žolgar-ja, nabrane svote se je oddalo posredovalnici za begunce v Ljubljani K 10.079-20. Ostanek K 5302 pa bo poverjeništvu za socialno skrb porabilo za brezplačno perilo najrevnejšim beguncem. — Poverjeništvu za socialno skrb.

dn Kdor od vračajočih se bi vedel, kje se nahaja Jožef Cvetrešnik, Avče 83, p. Ročin, Primorsko, naj to sporoči upravi našega lista.

Ljubljanske vesti.

„Sokol II“ priredi danes v nedeljo 3. avgusta v Hribarjevem gaju v Kolesiji po dolgem prisiljenem odmoru svojo javno telovadbo. Pri tej priliki pokaže društvo sad svojega neumornega dela, katero je vršilo v kratkem času po preobratu, kljub vsem težkočam. Javno telovadbo zaključijo skupina, pri kateri nastopi okrog 200 oseb. Pri tej priliki nastopi tudi prvič naša domača vojaška godba. Po telovadbenem sporedu ljudska veselica. Za okrepčila bodo skrbele vrle Sokolice v okusno napravljenih paviljonih. Zato v nedeljo vsi bratje in sestre ter Sokolstvu naklonjeno občinstvo v Hribarjev gaj.

I Stanovanjski akcijski odbor sklicuje za ponedeljek dne 4. avgusta 1919, ob 20. uri, važno sejo v običajnem prostoru (deklški licej, Bleiweisova cesta 23, Boltar).

I Preporod. V včerajšnji številki „Jugoslavije“ je bilo rečeno, da se dobi dijaška revija „Preporod“ za ceno K 1.50 v uredništvu. „Preporod“ se dobiva v Tiskovni Zadrugi, Sodna ulica št. 6 in sicer stane 2. in 3. šte. K 3, za dijake K 2. Dobiti je tudi še 1. številka in sicer za nedijake K 2, za dijake K 1.50.

I Nesreča na državnem kolodvoru. Ko je šel 30. julija 1919 po noči vp. podpolkovnik Karol Garten-

auer, ki je bil na potu v Nem. Avstrijo, čez tir na kolodvoru v Sp. Šiški, je vsled teme padel na tir, v tem trenutku je pripeljal po istem tiru vlak, ki ga je zgrabil ter mu pri tej priliki zmečkalo levo roko v rami. Ponesrečenca so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico v Ljubljani.

1 Odborova seja „Narodne Galerije“ se vrši v torek 5. avgusta ob pol šestih v posvetovalnici na magistratu. Gospodje odborniki se prosijo, da se seje zanesljivo udeležijo.

1 Veliko ljudsko veselico prirede poljanski fantje 10. t. m. v služaju slatnega vremena 17. t. m. na sejmišča pri klavnici na Poljanski cesti. Igra polnoštevila domžalska godba. Saljiva pošta, srečolov, ples, korijandoli. Za dobro pilčajo in jedajo skrbne poljanski gostilničarji. Vstopnina 2 K. Ker je čisti dobiček namenjen v prid fonda slovenskih invalidov, vabi k obilni udeležbi odbor poljanskih fantov. Začetek ob 15. uri.

1 Maturanti Idrijske realke se pozivajo, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v torek 5. t. m. ob pol 21 v kavarni „Zvezda“ glede praznovanja 10 letnice mature.

Kulturni pregled.

ki Koroška Slovenija. Spisal dr. Josip C. Oblak. V komisijski založbi knjigarne L. Schwentnerja v Ljubljani. Brošura ima sledečo vsebino: Uvod. Koroška nedeljiva celota? Razni slovenski načrti in naše minimalne meje. Nemški načrti. Mirovna konferenca in Celovška kotlina. Gorinja in Spodnja Koroška — Celovec in Beljak. Slovenski Rož. Brošura stane po pošti K 4-20. Čisti dobiček je namenjen koroški podružnici Slovenskega planinskega društva.

ki Koncert Ljubljanskega Zvona v Kamniku. V nedeljo dne 20. julija je priredil Ljubljanski Zvon s svojim imponantnim pevskim zborom popoldanski izlet v prijazni Kamnik, kjer se je v sokoletni obilni udeležbi petje ljubečega občinstva vršil izborni uspehi koncert z bogatimi in izbranimi sporedom. Med udeleženci koncerta smo opazili pretežno večino ljubljanskih gostov, ki so se izletnikom radovoljno pridružili, zavedajoč se narodne dolžnosti napram priljubljenemu vedno kvišku stremecu pevskemu društvu pod večjim vodstvom smoteno in z izredno vnemo delujočega pevovodje g. Z. Prelovca. Pevski spored je bil zelo spretno sestavljen, ter je vseboval najzanimivejšo skladbo naših jugoslovanskih mojstrov. Občudovali smo precizno izvajanje moškega zbora, ki združuje v sebi veleimponujoč in lep glasovni material. S čustvenim in v srce segajočim prednašanjem prekrasnih umotvorov je mahoma osvojil srca poslušalcev. Posebno so ugajale koroške narodne pesmi, saj hranijo v sebi doslej še neizčrpan vir domače glasbene literature, katero bo treba poslej najintenzivnejše gojiti. So to ljubki narodni motivi, neprecenljive vrednosti, ki nas v snu zazibljejo v prelestne pokrajine divnega Korotana, ako jih čujemo prednašati s tako finim umevanjem in izrazitim čutom Zvonovega zbora. Foersterjeva „Razbita čaša“ je duhovita skladba, ki učinkuje presenetljivo, dati je jako kočljiva ter zahteva največje rutine izvajajočih pevcev. Zvonov moški zbor ji je bil docela kos. Mešani zbor „Zapuščena“ se sme prištevati biserom E. Adamičevih kompozicij, izvali ti nehoti solze v očeh. Zvonov mešani zbor je v njej naravnost briljiral, ker jo je pel mojsterski dovršeno. Mokranjčev „Kozar“ je radi svoje milozvočnosti pod utisom makedonskega miljeja izzval najburnejšo pohvalo hvaležnega občinstva. Jednako so tudi ostali zbori in osmerospeva našli izvežbane interprete ter splošno ugajali. G. Tončka Suštarjeva nam je podala šopek prekrasnih samosplovov spremljanih na klavirju od gđ. Milke Novakove s priznanim umetniškim pojmovanjem. Njen prikupljivi sopran je dokaj pridobil na gibčnosti, umerjeni

tehnik, polnozvočnosti in obsegu odkar smo jo imeli priliko čuti zadnjikrat kot napredujočo solistino. Izredno se je odlikovala v Pavčičevi „Uspravnik“ in „Ciciban - Cicifuju“ ter v Devovi „Kanglici“. Žela je obilo vilo zaslužnega odobravanja. Pohvalno moramo omenjati uzorno discipliniranost številnega zbora, kojemu je tudi pripisovati točno in brezhibno absolviranje dokaj obširnega vsporeda v primeroma kratkem času. Po vsej pravici mora biti Zvon ponosen na krasno uspešno nedeljsko prireditev, ki je vsem prijateljem ubranega in dovršenega petja nudila umetniški užitek prve vrste. — Neutrudljivemu in požrtvovalnemu pevovodji g. Z. Prelovcu vsa čast in priznanje! — Končno nam je še pripomniti, da se je Ljubljanski Zvon, svest si svoje vzvišene kulturne naloge koj ob prihodu v Kamnik na žalskem pokopališču poklonil manom pesnika Antona Medveda ter mu na grobu zapel dve žalostinki. Predsednik Kamniške Čitalnice gosp. Rudolf Binter pa je v lepo zasnovanem in vznešenem govoru proslavil pokojnikove zasluge za osvoboditev našega naroda izpod tujčevega jarma ter ga v krepkih potezah očrtal kot navdušenega prijatelja slovenske pesmi. Da nam je zasijala luč svobode se imamo v prvi vrsti zahvaliti junaškim potomcem kraljeviča Marka, ki so jo priborili Slovincem s svojo srčno krvjo.

Jugoslovanskim sotrpinom!

Svetovna vojna ni prinesla tistim, ki so jo povzročili, zaželjenega uspeha. Mali človek, delavec in uradnik, mali kmet in mali obrtnik pa je postal žrtev te vojne. Tisti, ki so ga gnali na svetovno morišče, so ga ogoljufali. Namesto socialne pravičnosti kot plačilo za potoke prelite krvi, nam je ostalo gospodstvo nenasitnega kapitalizma; namesto svobode stoletja usuznjanim narodom je nastopil brezobzirni imperijalizem zmagovalcev, ki je znova usuznil narode in s tem zasadi kal novim vojnem, v katerih naj krvavi zopet reven človek.

Dosedanji politiki in državniki ne morejo prinesiti narodom miru in sreče, ker je ne smejo. Kapitalizem in imperijalizem, ki sta jih postavila na to mesto, jim tega ne dovolita. Ako hočemo, da pridejo narodi do miru in sreče, je treba spremeniti notranje socialne in gospodarske razmere v vsaki državi tako, da se bo vsakdo zavedal dejstva, da smo vsi ljudje enaki, vsi enako upravičeni do vseh dobrin, da nismo rojeni eni za hlapce, a drugi za gospodarje in konec bo kapitalizmu in imperijalizmu, ki sta izvor vsega socialnega zla.

Jugoslovanski sotrpini! Boju za dosego tega cilja, ki je v novem in lepšem življenju, smo sklenili posvetiti svoje moči in delo. Zastaviti jih hočemo povsod, kjer gre za dobrobit našega revnega človeka. V našem javnem življenju zahtevamo popolno demokratizacijo. V vseh javnih korporacijah morajo biti zastopani naši neimoviti sloji, oziraje se pri tem na njihovo številnost. Mi delajoči, a revni sloji smo stebel države. V socialnem oziru mora zmagati načelo, da je delavec lastnik delavne moči, ki je najvažnejši faktor pri ustvarjanju narodnega bogatstva. Isto velja za uradnika, malega kmeta in malega obrtnika, ki ustvarjajo dobrine predvsem s svojo lastno delavno močjo. Zato gre razredu delavskega ljudstva glavni delež pri vseh dohodkih in dobrinah.

Torščice našemu delovanju je naša po volji narodov ujedinjena jugoslov. država. Ni še zgrajena. Njeni graditelji hočemo biti in jej zvesti branitelji, ker nam je varstvo naše politične svobode. Zavračamo umešavanje kateregakoli tujega naroda in tuje države v prava naše samoodločbe. Odločno odklanjamo načelo internacionalizma, da mora biti delavstvo le mednarodno organizirano, ker je internacionalizem v narodnem oziru vedno izkoriščal slovensko delavstvo in oviral njegovo narodno mišljenje in čustvovanje, posebno pa moralno vzgojo delavske mladine, dočim je bilo delavstvo vseh kulturnih

narodov narodno organizirano. Gre nam za najboljši prosep našega naroda in naše mlade države. To pa nas ne bo oviralo, da bomo podali roko tudi proletarcem drugih narodov, kadar bo to v korist našega narodno-zavednega delavstva.

Jugoslovanski sotrpini! To je smer našemu delovanju, prapor, pod katerim se hočemo boriti, sinjeni v narodno-socialni stranki, ki jo ustanovimo. Vabimo Vas vse, ki ste zatirani in izkoriščani, pod naš prapor, da narasemo v mogočno bojno vrsto, kajti le na ta način bomo dosegli uspehe. Naše meščansko-agrarne stranke ne morejo zastopati Vaših interesov, ker vlada v njih kapitalizem. Socialno-demokratska stranka pa se je izkazala v svojem doktrinarstvu nesposobna, da bi privedla do zmage socialistične ideale delavskih slojev. Da bo svoj ugled med slovenskim delavstvom obdržala, je zastirala v boljševe in se oprijela gesel mednarodnega terorizma, ko je prej cela desetletja v imenu socialne pravičnosti pobijala in obkoljala metode kapitalističnega nasilja. To je viden znak njene duševne dekadence. Naša vera v moč socialističnih idej je trdna. Zato zaupamo v smoteno politično delo in naravni razvoj današnjega družabnega reda v smeri naših socialističnih idealov. Hočemo socialno pravičnost, zato smo načeloma proti vsakemu terorizmu in nasilju v socialni družbi. Mednarodna socialno-demokratska stranka v napačnem pojmovanju delavske internacionalne je s svojim brezdomovinskim delovanjem in protinarodnimi načeli našemu narodu in s tem našemu slovenskemu delavskemu ljudstvu, ki tvori jedro naroda, le škodovala.

Narodno-socialna stranka, ki jo ustanavljamo, je tedaj nujna posledica sedanjih vladajočih razmer, ker ne moremo dopustiti, da bi postalo naše delavstvo pod krinko internacionalne igrice v rokah tujerodnih socialističnih mogotcev, ki ga izigravajo v svoje namene. Iz vrst delavskega ljudstva prihajajo od vseh strani pozivi, da naj se ustanovi narodno-socialna stranka, ki bi združevala v sebi malega človeka — ves narodno-zavedni jugoslovanski proletarijat. Sledeč temu pozivu, si je odbor nadel nalogo, pripraviti vsa potrebna dela za zborovanje zaupnikov, kjer naj bi se ugotovile glavne točke programa narodno-socialne stranke in izvolil njen začasni odbor. Naj ne manjka v naših vrstah nikogar, ki mu je na tem, da zboljša sebi in svojemu narodu položaj.

Ljubljana, 29. julija 1919.

Bavdek Vekoslav, pošt. usluž. v Ljubljani, Berlan Josip, delavec v Kočevju, Bizjak Luka, skladiščnik v Litiji, Dobravec Ivan, strojni mojster v Litiji, Fakin Zdravko, zas. uradnik v Ljubljani, Ferrant Stefan, urar v Ljubljani, Hebajna Franc, tov. del. na Jesenicah, Hiter Ivan, bran. uradnik v Ljubljani, Hudovernik Janez, tesar na Bledu, Jaklič Josip, žel. poduradnik v Mariboru, Juvan Rudolf, predsednik NSZ. v Ljubljani, Koder Anton, not. kand. v Ljubljani, Korene Rado, strojnik v Ljubljani, Korošec Blaž, žel. sprevodnik v Ljubljani, Lebar Alojzij, oskrb. na Bledu, Leutgeb Anton, žel. uradnik v Ljubljani, Lipovšek Franjo, delovodja v Sevnici, Marolt Josip, monter na Bledu, Mejda Vaelav, delovodja v Litiji, Ogrine Rudolf, strojevodja v Ljubljani, Pere Alojzij, tov. del. v Sevnici, Podbovšek Ferdo, kovač v Ljubljani, Podraž Ivan, časnikar v Ljubljani, Pohar Ivan, žel. strugar v Ljubljani, Porenta Peter, kisar v Sp. Šiški, Potočnik Srečko, krojač v Ljubljani, Pust Ludovik, mesarski pom. v Ljubljani, Požnel Valentin, prog. nadziratelj v Ljubljani, Radovan Martin, čevljarski mojster v Ljubljani, Rajh Mirko, žel. revident v Mariboru, Ravnik Janko, tov. del. na Jesenicah, Repovš Friderik, mest. učitelj v Ljubljani, Repovš Edvard, postajenačelnik v Kočevju, Roglič Ivan, žel. uradnik v Mariboru, Rupnik Franc, strojevodja v Ljubljani, Stopar Davorin, zasebni uradnik v Ljubljani, Simončič Joško,

postaj. odpravnik v Ljubljani, Seško Josip, zas. uradnik v Kočevju, Tavčar Ivan, tajnik NSZ. v Ljubljani, Vrečko Ivan, strojnik v Celju, Zelenik Fran, uradnik v Ljubljani, Zmitrek Simon, tov. del. na Jesenicah.

Zadnje vesti.

Po izpraznitvi Celovca.

Vrhovni svet razpravlja o naših obmejnih vprašanjih.

LDU. St. Germain, 1. avgusta. (DunkU.) Saint Bryce, piše v „Journalu“: Vrhovni svet je mogel včeraj zabeležiti dejstvo, da se je ena država njegovemu povelju uklonila. Jugoslavija je namreč izpraznila Celovec, v kar se je dosi dolgo obotavljala. Pri tem je zastopala stališče, da je ugodna rešitev višjih interesov odvisna od dobre volje velesil. Vrhovni svet je namreč, ko je prišlo poročilo vojaške komisije o izpraznitvi Celovca, dal svoji zadovoljnosti izraza s tem, da se je takoj začel baviti z proučevanjem nujnih vprašanj, ki so jih stavili Jugoslovani. Razgovori so tičejo predvsem vprašanja, kako naj se napravi konec pustošenju, ki ga izvršujejo Madžari v onih krajih, ki jih morajo odstopiti svojim sosedom. Ikrafti je vrhovni svet razpravljal o podrobnostih mejnega vprašanja proti Štajerski, Hrški in Ogrski, kakor tudi v Murski dolini in baranjskem komitatu.

Seja mariborskega sveta.

Maribor, 2. avgusta. (Izv. por.) Mestni svet je imel včeraj svojo redno sejo, katero je otvoril vladni komisar dr. Pfeifer. Prečital je brzojavno zahvalo polkovnika Vladko V. Uzorinaca, poveljnika karlovskega pešpolka, v kateri se zahvaljuje za od mesta Maribor podarjenih 10.000 K kot nagrado za vrlo zadržanje imenovanega polka ob zadnjih dogodkih. Nadalje se je sklenilo, da se prekrsti Bismarkstrasse in Am Stadtpark v Maistrovo ulico, nadv. Evgena ulica in Volksgartenstrasse v Koroščevo ulico; Stolni v Slomškov trg, Tegethofstr. v Aleksandrovo cesto in Burggasse v Slovensko ulico.

Proporčni volilni sistem v Italiji.

LDU. Berlin, 2. avg. (DunkU.) Kakor javlja „Berliner Tageblatt“ iz Basla, je italijanska poslanska zbornica po daljšem govoru ministrskega predsednika Nitija sprejela proporčni volilni sistem.

Nova socialistična vlada na Madžarskem.

Oklic bivše sovjetske vlade.

LDU. Budimpešta, 1. avgusta. (DunkU.) OKU. poroča: Sovjetska vlada je izdala oklic na prebivalstvo, kjer objavlja, da zahteva ententa v svojem ultimatu odstop sovjetske vlade in ustanovitev nove, drugačne vlade kot pogoj za pričetek mirovnih pogajanj. Dalje pravi, da bi vsak odpor proti ententnim silam povzročil samo novo brezuspešno krvoprelitje, zaradi česar sovjetska vlada raje prostovoljno odstopi. Nova vlada da sestoji iz nekdanjih voditeljev madž. strok. delavskih organizacij in se opira na moč organiziranega delavstva. Njena naloga je v prvi vrsti, vzdržati javni mir in red ter pogajati se z entento.

Bela Kun na Dunaju.

Dunaj, 2. avgusta. (DunkU.) Bela Kun je dobil dovoljenje za prebivanje v Nemški Avstriji. Dospel je na Dunaj in bo prebival v taborišču za internirance.

Usled tehničnih zaprek so morala izostati najnovejša poročila.

Aprovizacija.

a Amerikanska živila za otroke od 3. do 6. leta dobijo št. 1—300, 4. avgusta dop. pri Mühleisnu, od 300—600 pa popoldne.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek. Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

„GADJE GNEZDO“.

Spisal Ulad. Levstik. Izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cenabroš. 8 K, vezano 10 K. **GADJE GNEZDO** je najlepša povest, kar jih je izšlo zadnja leta.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljnja beseda 30 vin. - Dopisovanje in ženske ponudbe pa vsake besede 1 K.

Prodaja se:

3 nove mesarske vozove in kranjski kolesar, že rabljen (renoviran), v dobrem stanju, prodaja Jernej Pirnat, kovač, Jarše, p. Domžale.

Winchester repetirka, 7 strelcov, 11 mm se prodaja. - Ogleda se v anončni ekspediciji Al Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1111

Prodaja se lepo posestvo zaradi selitve: hiša s tremi sobami, balkonom, kuhinjo, kletjo in hlevom, dalje še listnjak, drvarnica, njiva, lep vrt, sadovnjak in nekoliko lepih gozdov. Tik hiše se nahaja studenec. Cena je 35.000 K. Kdor želi kupiti, naj si ogleda v Poljčanah, Lušička vas št. 8. 1106

Na prodaj sta gepel in mlatilnica. - Pojasnila daje Josip Kostler, Selenburgova ulica št. 3. 1101

Prijazna hišica s sado-nosnikom v Mariboru se prodaja. Vprašanja na J. Berdnika, železniškega mojstra v Mariboru, Koroški kolodvor.

Kupi se:

Kupim ali vzamem v našem hišico, najraje v ljubljanski okolici, ki bi bila pripravljena za manjšo trgovino. - Ponudbe na upravo pod „2000“. 1098

Kupim motorno kolo kakor tudi eno garnituro pnevmatik za motorno kolo 26 x 2 1/2. Ponudbe na Martin Pleterski, Cerklje, Dol. 1080

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Sveže maline se kupujejo v vseh množinah. Ponudbe na: Destilacija esenc, in izdelovanje sokov. Potnik Srečko, Ljubljana, Stomškova ulica 27.

Službe:

Mesta gospodinjke k starejši osebi želi 30letna izobražena begunka, vešča vseh gospodinskih del kakor tudi šivanja. Ne reflektira na veliko plačo, prosi samo, da bi lahko imela pri sebi 5letno deklico. Gre tudi na deželo, lahko tudi h kakemu obrtniku. Ponudbe pod „Pričina“ na upravo. 1112

Trgovski pomočnik mešane stroke, 27 let star, vešč slov., Hrvat in nemškega jezika, išče službe kot skladiščnik ali pomočnik. Ponudbe pod šifro „Spreten“ na upravo. 1110

Spreten gozdar se sprejme pri oskrbništvu rudniškega in fužinskega obrata v Mežici na Koroškem (kr. SHS). - Prošnje s prepisi spriceval o dosedanjih službah in strokovnih šolah ter o zmožnosti naj se naslovijo na Drž. nadzorstvo in upravnitvo v Mežici, kr. SHS. 1109

Več zidarjev sprejme proti dobri plači stavbinski mojster Fran Živec, Rimska c. 17.

Sprejem dve viničarski družini na svoja posestva v Mestnem vrhu pri Ptuj in v Zavrčah v Haložah. 1105

Sprejem v službo nad 14 letno deklico ali dečka kot pisarniškega slugo ter ekspeditorko tiskovin. - Ponudbe pod „Rešitev“ na upravo. 1104

Gospodinja želi mesta hotelske ali kavarniške blagajničarke ali plačilne natakarice ali tudi hotelske hišne. Je že službovala v tej obrti. Ponudbe pod „Solidna“ na upravo. 1097

Išče se gospodinja zmožna slov. in nemške steno-grafije in strojepisja kot pomožna, eventualno tudi kot samostojna moč. Gospodinja ki so bile že pri kakem trgovskem podjetju, imajo prednost. Ponudbe z zahtevo plače pod „Samostojna moč“ na upravo lista. 1091

Inštruktor trgovsko vedo v slovenskem in nemškem jeziku. Pismene ponudbe na upr. pod „Inštruktor“. 1100

Sprejememo takoj uradnika z večletno prakso v lesni trgovini večjega slovenskega, laškega in nemškega jezika v govoru in korespondenci. Hudovernik & Komp., Radovljica. 1067

Razno:

Sprejem 40-60 letno boljše posteno damo na stanovanje brezplačno! Imela bi dopoludne pomagati pri gospodinjstvu. Naslov pove uprava. 1103

Iščem mesečno sobo meblirano ali pa kabinet z mobilijami ali brez njih v centru mesta proti dobri nagradi. - Ponudbe pod „Takoj“ na upravo. 1102

Boljši gospod se sprejme kot sostanovalec na hrano in stanovanje. Ponudbe pod „Stanovanje“ na upravnitvo lista.

Borove deske

20, 26, 33 in 52 mm debele več vagonov, je naprodaj pr, lesni trgovini

JUST,
Sv. Peter,
Sav. Dolina.

Išče se soba

za eno ali dve osebi proti 100 K nagrade. Ponudbe na upravo pod „1666“.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo klepar-sko obrt. Sprejem vsake vrste popravila in izdelujem kopalne banje vseh velikosti.

Stanko Kezele
stavbeni in galanterijski klepar. Sv. Petra cesta št. 76. Ljubljana.

„Zvezna tiskarna“
v Ljubljani, Stari trg
izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, vsprede, tabele, računske kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice, računske zaključke in vsa v to stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Priporočamo edino tovarniško zalogo šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov. Dobijo se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

Rdeče maline

za eksport kupuje „BALKAN“, trgovska, spedijska in komisijska del. dr. v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

Nudim po najnižji ceni 100 metrov fine

črne svile

45% široka ter črn in pisan svilen trak.

OSVALD DOBEIC
Ljubljana, Martinova c. 15

Erdal kremo Si

nudim na debelo

Osvald Dobeic

Ljubljana,
Martinova cesta 15.

Lesnim trgovcem!

ki imajo v Nemški Avstriji še lesa, dile, deske ali tesani les na razpolago, nudi se prilika, da tega zamenjajo za enakovrsten les v Jugoslaviji. - Ponudbe sprejme **Malenšek M., Maribor**, Tu se kupujejo tudi bukovca cepana drva po ugodnih cenah.

Prvovrstna
vozna kolesa,
plašče in cevi

gumiraztopitlo in dr. pri-poroča tvrdka Ign. Vok, specialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica 7.

Motorno kolo

2 1/2 HP, v dobrem stanju se ceno prodaja. Naslov v upravnitvo.

Iščejo se strgarski in ključavničarski mojstri.

Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Kosti

kupi vsako množino po najvišji ceni trgovina **T. Confidenti v Celju** Zavodna.

Kupim ovčjo volno

in prosim ponudbe.

E. KOCBEK

Kranj.

Kisova kislina

najfinejša, se dobi pri tvrdki

A. KUŠLAN

Ljubljana,
Karlovška cesta 15.

VINO

rizling in črno dalmatinsko od 56 l naprej ter sadjevee in kislo vodo se razpošilja po najnižji ceni od podjetja

SILVA VRELEC Guštanj

Kupijo se stari zamaški.

Angleška
čudatvorna mast

hladi, čisti, mehča izvleči tuje tvari-ne, prepreči za-strupljanje krvi in operacije.

Vpošilja samo proti predplačilu franko K 8.80 za 1 dozo.

Lekarna Thierryja v Pregrada, glavna zaloga v Ljubljani **R. SUŠNIK, Marjina trg šte. 5** in vse druge lekarn.

Mlinski kamen

za žrnje in

brusilni kameni

vsake velikosti se prodajo. Cena po dogovoru.

Jožef Planina,
Rogatec, Štajersko

Josip Jug

stavbeni in pohištveni pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena.

Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,

Kranj, (Gorenjsko).

Jajca

sveža, kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe eksportna trgovina

Ed. Suppanc

v Pristovi.

Širite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovinci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravnitvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Opisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(47. nadaljevanje.)

Hana, ki je prišla za materjo, malone ni mogla govoriti; baronica so zalile solze, jaz pa sem skušala premagati svoje ganjenje. Spomnila sem se Rudolfove opazke, da je bila baronica „iznajdljiva mati“ in si mislila, da so bile njene besede bolj podobne žaljenemu častihlepju, kakor obupnemu kriku materske ljubezni.

Gospa Večera si je obrisala solze ter se skušala pomiriti. »Povejte mi vse, kaj se je zgodilo.«

Igrala sem vlogo, kakor mi jo je prisodil Rudolf, ter se silila kopičiti neresnico na neresnico, končno sem pa popolnoma izgubila samozavest, in obšla me je ploha solz in samoočitani.

»Nikar se ne žalostite,« je rekla baronica, »saj ni vaša krivda; Marija je bila svojeglava. Ne morete si misliti, kakšno življenje sem imela z njo — ali to ravnanje pa je neodpušljivo od njega,« je pristavila z nenavadno strastjo v svojem glasu.

»Helena,« sem odgovorila brez sape, »ali potem-takem spravljate prestolonaslednika v zvezo z Marijinim pobegom?«

»Da,« je odvrnila gospa Večera in oči so ji žarele od jeze. »Da, sumim jako veliko, vendar sem šele pred kratkim zvedela o vsem.«

Bilo mi je, kakor da se mi je težak kamen odvalil od srca. Nisem bila sama odgovorna za posledice te intrige, saj je Marijina mati sama priznala, da je vedela o tem. »Kaj pa nam je storiti?« sem vprašala.

»Za sedaj nič,« je odvrnila baronica. »Počakajmo, da vidimo, ako se vrne. Jaz nočem imeti nikakega škandala, to bi bilo usodepolno za naš položaj na Dunaju. Vse se mora potlačiti; poskrbeti moramo, da služabništvo ne bo govorilo o tem naokrog. Na Kristijana se morem zanesti in tudi vratar je zaupljiv. Neža — oj, ali — Neža!« je vzkliknila gospa Večera. »Prepričana sem, da ima ona pri vsem tem svoje prste vmes; z njo že poračunam pozneje. Za trenutek pa je glavno to, da se zavedamo, da je treba molčati.«

Ta poslednji stavek je izgovorila bolj tiho; zatem pa je bilo videti, da jo je moja docela bedna zunanost iznova pretresnila, kajti po mojih mislih sem morala biti videti kakor živo truplo. »Zaužijte nekaj,« je silila; »strahovito bolna ste videti. Naročim malo vina,« in s temi besedami je odšla v jedilnico.

Sedaj se je vrnila Hana, ki naju je bila pustila same, držeč v eni roki kos papirja, v drugi pa majhen tok za dragulje. Hotela je ravno izpregovoriti, ko je mati prišla nazaj, z njo pa Kristijan, ki mi je podal kozarec vina in nekaj slaščic.

Hana je izročila listek baronici, ki ga je prebrala na glas: »Draga mati, ko dobite le-to v roke, bom že v Donavi. — Marija.«

»Koliko bedastoča!« sem vzkliknila. »Marija je pri življenju in se dobro počuti. Ona hoče samo prepričati, da ne bi našli njenega skrivališča.«

»Tako je,« je pritrdila baronica. Hana pa se je obrnila k materi: »Marija je pustila vse svoje dragulje v srebrni skrinjici na svoji toaletni mizi; predali pisalne mize so prazni, samo ta le tok je še ostal,« je rekla in izročila tok materi.

»Ootrgajmo ključavnico,« sem nasvetovala, »morda je v njem kakšen ključ do cele skrivnosti.«

Kristijan je siloma odprl tok; bil je prazen, samo fotografija nekega otroka je bila v njem, v katerem sem spoznala Rudolfa, kakršen je bil, ko je bil tri leta star.

Ko sem izpila nekaj vina, sem se počutila nekaj boljše, in razmotrivali smo o Marijinem pobegu in o želji gospe Večere, izogniti se škandalu. Strah pred govorčenjem je očitno daleko bolj vplival nanjo, kakor izguba njene hčere, in jaz si nisem mogla kaj, da ne bi pomilovala Marije, ko sem videla, kako malo prave ljubezni je imela njena mati po vsej priliki do nje.

»Ali mi hočete izkazati kar največjo uslugo?« je vprašala gospa Večera, ko sem vstala, da bi odšla.

»Prav rada,« sem odvrnila.

»Pojdite na dvor in zaprosite za poročila o prestolonasledniku; njegova sestrčna ste in oni vam jih ne morejo odreči. Pa še nekaj... ali morete preložiti vaš odhod v Pardubice za štirindvajset ur? Medtem gotovo dobimo kako sporočilo.«

Obotavljala sem se. Še enega obiska na dvor ne bi prenesla... vendar pa bi lahko poslala svojo služabnico tjakaj; odložitve moje vrnitve pa je bila docela drugačna stvar, ker sem morala upoštevati svojega soproga. Vsekakor pa sem čutila, da je bila moja dolžnost, da storim za baronico vse, kar je v moji moči, in to tem bolj, ker sem bila nedolžni vzrok vseh teh neprilik.

(Dalje prihodnjik.)

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC

BRZOJAV. NASLOV: ESKOMPTNA. AKREDITIVI — BORZA

INTERURB. TEL. ŠTEV. 146.

Trgovci z barvo in kolonijalnim blagom

Oferiram vsako količino temeljne krede (Grundkreide, Stritzl, „bilis“); oddam cele vagone po zelo ugodnih cenah. Iščejo se dobro vpeljeni zastopniki. Zahtevajte vzorec. Brata Berger, Brod, poštni predal.

Alfonz Breznik

nčitelj „Glasbene Matice“ in peini strok. dežel. sodišča Ljubljana, Kongresni trg št. 16 (nasproti nunske cerkve). Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica klavirjev, pianov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167

Profesor dr. Alojz Zalekar

se je vrnil in ordinira zopet redno od 14 do 15 (od 2. uri do 3. ure popoldne)

Zahvala.

Dne 25. julija t. l. mi je požar uničil hišno in gospodarsko poslopje.

Glavno zastopstvo Graške vzajemne zavarovalnice proti požarni škodi v Ljubljani, pri katerem zavodu sem bil zavarovan je še taisti dan škodo cenilo in mi odškodnino v polni meri najkulantnejše takoj izplačalo za kar se najtopeje zahvaljujem.

Na Viču, dne 31. julija 1919.

Oblak Anton

posestnik na Viču št. 67.

Proda se:

1. Lokomobil, sistem Wolf-Magdeburg Buckau, vročeparni stroj z visokim pritiskom, z 20 m visokim dimnikom iz pločevine in parnim kotlom 17.85 m² kurilne (oziroma vodne) površine, 12-atmosfer nadpritiska, maksimalne moči 75 PS in 240 tur na minuto.

2. Parni kotel, sistem Bouilleur, 23.5 m² kurilne površine, 6 atmosfer pritiska, obstoječ iz zgornjega in spodnjega kotla delan iz la Martinovega jekla.

Oboje se lahko ogleda na licu mesta v tovarni za usnje Karl Pollak, Vrhnika, pismene ponudbe pa naj se pošljejo na naslov: Karl Pollak, Ljubljana, Dunajska cesta 23.

Naznanilo.

Prevzela sva

v Celju

„BUFET“
na kolodvoru

in se priporoča slavnemu občinstvu in potnikom za obilen obisk.

Josip in Marija Majdič.

Tvorniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov

A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica 6
Izvršuje vsa tozadavna popravila strokovno in ceno. Ugodni zamenjava obrabljenih plošč. Gramofoni z vmetom denarja za gostilničarje.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju

(preje Neuhaus bei Cilli, Stelermark)

vrelec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini.

MAJ—OKTOBER.

DRVA

cele vagone in tudi na m³ oddaja

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Prva celjska barvarija

In kemič. čistilnica, zavod za takojšnje snajenje madežev

Martin Taček, Celje

Gospodarska ulica št. 21.

Priporočam se za takojšnje umetno snajenje madežev, damskih in moških oblek, kakor za čiščenje in barvanje vseh vrst oblek v celih in posameznih komadih. Zalne obleke na zahtevo v 24 urah. — Prevzema tudi zastore, preproge, čipke itd. itd. v kemično čiščenje in shrambo.

Brašno pšenično broj „Og“ i za kuhanje, kao i la medeni Pугlieser rogači, te laštilo za cipele prispjelo kod

agenturne i komisijonalne radnje

NORBERT WEIS, Zagreb

Bakačeva ulica 4. Telefon br. 7-33.

REPNO SEME

pristno kranjsko po K 15— za kilogram in

rdečo deteljo

„Inkarnat“ po K 6— za kilogram

razpošilja po povzetju po 5 kg po pošti ali večje množine po železnici trdka

Ant. Stergar v Kamniku.

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zobi (ovsa), ječma, kaše (Gersti), pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog mesa, sve vrsti zemaljskih proizvoda.

Jovanović i Tomić, Mitrovića

(S R E M.)